

Edinost

glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko

V edinosti je moč!

Naročnina 1906.

za vas leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbo brez dopolne naročnine se uprava ne odira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno plačila se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Last izdajatelja lista „Edinost“ — Natassia tiskarna koncesija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Pošto-hranilniščni račun št. 841.652.

TELEFON štov. 1157.

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Pismo iz Rusije.

(Zvršetek.)

Ti podatki so potrdili mirno tendenco mišljenja in hotenja meščanskega občinstva; kmete in njih mnenje je pa borza pustila v nemar. Da-li borza pravilno sodi, ne vem; nezmotno soditi, je težko. Naša Sfinksa je neumljiva; njena uganjka se ni razrešena. Kdo bo zdaj na vrsti, kdo bo pahnjen s skale v globino: generali z zlato carsko uniformo, ali generali z železnim carskim mečem? To bo vidno čez dva meseca.

Nu, kaj ni res? Telegraf in dopisniki so iz Kurska priobčili evropskemu občinstvu ostudno nakano, gnusno potikanje. Objektivnost je pri njih bela vrana. Kar se subjektivno vidi prikladno, to se podaja kakor resnica.

Tak je njihov princip.

V moje pismo iz Rusije v št. 290 „Edinosti“ se je vkradla neljuba tiskarska pomota: v 2. odstavku 2. kolone je rečeno, „da je v Kalugi mnogo anarhistov, zbrali so se — 600 mož — v mestni dumi“. To niso anarhisti — ampak monarhisti. Kakor je v pismu rečeno, osnovali so se in pristopili k „Zvezi ruskega naroda“. Število členov se množi. Dne 10. novembra so imeli zopet občni zbor in sicer že na lastnem stanovanju, v jako dični in prostorni svoji čitalnici. Predsednik je jurist, privaten docent vseučilišča moskovskega. Med odborniki je bivši varšavski profesor, znan učen matematik. Kakor sem že rekel: anarhistov v Kalugi ni, tudi o socijalni demokraciji ni slišati. Stranke torej, ki so produkt filozofskega uničenja puščavnika jasnopoljanskega, pri nas ne pridejo v poštev na prihodnjih volitvah. Imamo le tri stranke v Kalugi: „kadetje“ so nekoliko oslabei, ali vendar so še najbolj močna stranka; „oktobristi“ so večidel uradniki, a so pri nas šibki; „Zveza ruskega naroda“ se jači ter bo „kadetom“ nevarna na volitvah. Velikni boj bo hud pri nas v Kalugi.

V Rusiji sploh pa so najbolj močne stranke v smeri od desne na levo te-le:

„Zveza ruskega naroda“ zahteva posvetovalno dumo. Ta stranka silno jači v predelih Velikorusije, a do zmage je še daleč.

„Oktobristi“ so konstitucionalci v smislu nemške ali avstrijske ustave: duma zakonodajna, ministerstvo odvisno od volje vladarja. Stranka se množi po vsej Rusiji.

„Kadetje“ so parlamentarci vsaj začasno, pri tem pa republikanci — federalisti „in spe“, ko se dovolj ojačijo in najdejo podporo v vojaštvu. Po njih zahtevi morajo biti ministri vzeti iz večine dume in biti torej povsem odvisni le od volje te večine. „Kadetje“ izgubljajo zaupanje občinstva vsled dejstva, da dajejo potuho terorizmu, ali vendar so še močni.

Socijalni demokratje ne priznavajo carske vlasti. Njih ideal je ljudovlada, ali — kakor sami govorijo — socijalna republika. Ogromna njih večina se nabira med zavodskimi delavci in je mnogokateri

teroristični izgrede njih delo. Stranka je močna v zavodskih rajonih.

Socijalni revolucionarji, ki jih narod sploh imenuje anarhiste, so znani vsemu svetu.

Kaj pa kmetje? Kmetje! O to je bila nekdanja trda skala, na kateri je tisoč let ponosno stal dvorec absolutne vlasti. Nadejali smo se, da krepka kmečka roka na tej skali osnuje ponosen dvorec rusko-slovanske ustave. Obdelali in predelali so kmete generali a la kepiški kapitan z zlatimi carskimi uniformami. Kmetje so mnogo pripomogli pokopati prvo dumo. Bodo-li kmetje grobokopi tudi druge dume — to nam razodene molčeča Sfinksa čez dva meseca. Pred njenim skrivnostnim obličjem je težko iznebiti se pesimizma. Zdaj se čisto sliši, da bo pet dum zaporedoma klepetavih, šesta da bo pa delavna, ali pa je prav nič več — ne bo!

Kaluga, 20. nov. 1906. M. Bole.

David in Golijat.

To je Germanstvo in Balkan, ali krajše rečeno: Avstrija in Srbija. Star predmet, mnogo razpravljan in pri nas poznan. Ali repetita juvantur.

Avstrija vrši na Balkanu misijo Germanstva. Farizejstvo je bilo avstrijski diplomaciji najboljše orodje, dokler je v Hercegovini vladal Turčin, a v Srbiji Obrenovići. Res je: avstrijska politika je slavila zmage. Na Dunaju so bili tako opojeni, da so z vso resnostjo mislili na Novi Pazar, Makedonijo, na trgovino z Arbanijo in slično. Ali nekaki novi časi so izčistili vzduh v Srbiji, a ga onečistili pri nas, v monarhiji. Peter Karadjordjević z jedne, a ogrsko-avstrijski spor z druge strani. In da bo časa še polneja, prišla je še reška resolucija in žnjo nekak nov kurz v politiki Hrvatov in Srbov: njihovo pobratenje in še marsikaj... In — z farizejstva se ni dalo nič več. Ali Avstrija zna poskušati svojo elementarno moč, ona je velesila, Golijat. Ali zopet smola: na Balkanu se je našel okreten David — in Golijat je pal v prah.

Da naše stvari stoji res tako — za to so nam najboljša pričra bahanja in podle, babje laži slovanofobskega novinstva. Srbski kraljević je umobolen, degeneriran; srbska vojska pripravlja upor proti kralju Petru itd. itd. A resnica na dnu je v tem, da je avstrijska diplomacija v stiski, ker se Srbiji nič ne mudi s sklepanjem trgovinske pogodbe z Avstrijo!

Srbija izvažala na leto žita, živine in grozdja okoli 85—90 milijonov dinarjev, uvažala se pa v Srbijo 55—60 milijonov dinarjev industrijske robe. Na tem participira Avstrija največ: z okroglo 70%. Računajte, da Avstrija v glavnem konsumira srbski izvoz, posebno meso, in da si v tej dobi carinskega boja ni mogla najti drugega zadoščajnega trga ni za kupovanje mesa, ni za razpečevanje svoje industrije: pa boste hitro razumeli, kje leži vzrok, dunajski animoziteti. Krona fiasku dunajske politike pak je v

dejstvu, da jeta carinski boj odtujil srbski trg Avstriji morda za vedno. In tudi če se — kakor se hoče — obnove v bodočnosti trgovinski odnošaji med monarhijo in Srbijo, vendar ne bo več govora o dosedanjem avstrijskem absolutnem: muss sein!

Nihče ne more utajevati političnih streljav v Srbiji. Težko je v treh letih ozdraviti, kar je bolehalo na okuženju skozi desetletja. Ali stoji tolažilna resnica, da je v tem velevažnem ekonomskem vprašanju vsa Srbija na strani svoje vlade, ki se svoje strani zdušno in uspešno dela, da izvojuje gospodarsko, oziroma tudi politično neodvisnost deželi Dušanovi. Srbski trgovec je izgubil Budimpešto in Dunaj, a v zameno je dobil: Aleksandrijo, Alžir, Bordeaux, Marsiljo. Vlada je te dni predložila skupščini načrt organizacije trgovinsko-obrtnih zbornic. Po tem načrtu bi vsaka zbornica dobivala od vlade po 10.000 dinarjev na leto subvencije. Prva taka zbornica bi se imela ustanoviti v Belemgradu. Z druge strani hiti srbska vlada, da poleg to-povskega reši tudi železniško vprašanje. Nove železnice v Srbiji ne bodo imele izključno strategične važnosti. Iste imajo v glavnem rešiti vprašanje hitrega eksporta srbskih produktov na zapadno tržišče.

A potem? Kaj bo potem? Avstrija že sedaj stiska — prazno pest. Italija, Francija in Anglija podpirajo že sedaj Srbijo že iz lastne koristi. Njim je postala že davne zoperne tista nemška bahatost. Nasprotno pa mi Slovani v tej monarhiji trpimo največ in direktno škodo radi tega spora. Ali tudi to žrtve prinašamo, uverjeni, da nas odškoduje nedoljna bodočnost. Tudi mi pridemo prej ali slej do besede v tej od Nemcev monopolizirani državi, pak bomo imeli v črni Srbiji najboljše zavezništvo za uresničevanje naših končnih idealov.

Balkanski Slovan daja izgled tudi ostalim razcepljenim Slovanom: kako se tudi David more boriti z Golijatoma! J. J.

Hrvatski ban v avdijenolji.

Iz Budimpešte javljajo, da je bil hrvatski ban, grof Pejačević dne 2. t. m. v avdijenci pred cesarjem. Avdijenca je trajala baje eno uro. Ban da je poročal cesarju o političnem položaju na Hrvatskem in o delovanju sabora. Cesar da je izrazil svoje zadoščenje na mirnem razvoju dogodkov na Hrvatskem.

Ogrska poslanska zbornica.

(Brz. poročilo.)

BUDIMPEŠTA 2. Zbornica je nadaljevala specialno debato o proračunu trgovinskega ministerstva ter je po kratki debati vsprejela proračun v podrobnostih. Na to je sledila specialna debata o proračunu ministerstva za poljedelstvo. Poročevalec je priporočil vsprejem proračuna, na to je pa posl. Navay (ustavoverna stranka) govoril o agitaciji, ki se pojavlja med poljskimi delavci ter

rekel, da bo težko poravnati nasprotstva med posestniki in delavci, dokler bo možno svobodno agitirati. Strokovne organizacije so ognjišče anarhističnih tendenc. Odstranitev agitacij pa ne zadostuje, treba je odpraviti tudi vzroke nezadovoljnosti. Zato je govornik apeloval na zbornico, naj podpira vse odredbe, da se uvede boljša uprava in boljše pravosodje. Kajti le tako bo možno, da se odpravi nezadovoljnost ljudstva. Govornik je potem zagovarjal reformo naseljevanja in paraliziranja ter prosil zbornico, naj deluje na polju duševnega in bratovskega napredka, kajti čas vladarstva privilegijev je minul. (Živahna pohvala). Na to je bila razprava prekinjena. Ker se jutri vrši skupna seja obeh zbornic zaradi izvolitve kronskega čuvaja, bo prihodnja seja v sredo.

Gibanje proti draginji mesa.

Dne 1. decembra je bilo na Dunaju veliko zborovanje mesarjev. Vsprejeta je bila resolucija, v kateri se oostro protestuje proti vedenju ministra za poljedelstvo, grofa Auersperga in se mu izreka graja. Zbor je zahteval, naj se takoj odpro meje Srbije, Bolgarske in Rusije, naj se dovoli uvažanje prekomorske klavne živine, ali pa mesa; istotako naj se odpravi užitnina. Zbor se je izrekel odločno proti temu, da se vlada in agrarci upirajo tem opravičenim željam, ki jedine moreje ublažiti cene mesa. Vsprejet je bil tudi predlog, da se odpošlje deputacija pred cesarja.

Občinsko-svetovalski odsek za preskrbovanje z mesom pa je sklenil naj predsedništvo občinskega sveta stori korake na vladi, da se za čas, dokler traja pomanjkanje živine in mesa, takej zapre meja proti Nemčiji in Švici in zaustavi izvažanje živine v ti državi.

Gibanje na cerkvenem polju in „stroga observanca“.

Prški „Politiki“ je došel dopis iz svečeniških krogov, v katerem se potrja, da je na cerkvenem polju v zadnje čase opažati nenavadno živahno gibanje, ki naj bi je ne prezirali niti posvetnjaki. Dopisnik pravi: „Med duhovščino, ne izvzemši starejših svečnikov, vlada neko nezadovoljstvo in vrvanje, iz česar je sklepati, da v teh krogih ni vse dobro in prav. Zato se kaže potreba, da se reformatorično poseže vmes. Viši svečeniški krogi se boje besede „reforma“ in menijo, da zboljšanje razmer nastopi po uporabi navadnih sredstev. Ali to pričakovanje je povsem krivo in dokazuje le, da se to gibanje opazuje le površno in da se je podcenjuje. V noveji čas opetujoči se napadi od duhovskega stanu in neka upornost med mlajšo duhovščino — ki je ni možno utajiti — so zgovorni dokazi, da se nekaj mora zgoditi. Jedina in splošna medicina: „stroga observanca“ za regularni kler, nima nikake vrednosti in se mora izjaloviti, kakor so se pe-skusi, ki so se bili uvajali poprej, a jih ni bilo možno izvesti. Italijanskih, oziroma rimskih razmer ni možno uporabiti za naše razmere. Ako res hočejo — kakor se govori — te odredbe v kratkem izvesti na Češkem, potem je že sedaj gotovo, da to ne bo vzbu-

PODLISTEK.

Zakaj?

Hrvatski spisal Ksaver Šandor Gjalski. Prevel M. C.—č.

Čitala si je to. Skoro da jo je mučila vest. In mlada, kakor je bila, se je obdolževala nezvestobe. Da-si ni nikdar prej mislila na ljubezen za Lazarja, so jej prišli sedaj dvomi, ni-bila morda iz ljubezni tako dobra in požrtvovalna nasproti njemu? — Da — da, s tako ljubeznijo bi dokazala, da se ne zaljublja v vnanjo in ugodnosti dobre že nitve, kakor delajo dekleta navadno, marveč bi pokazala se svojo ljubeznijo, da res idealno čuti. Ali, naj je razmišljala kar-koli in naj se je še tako prepričevala, podoba doktorjeva jej je vendar vedno le bdela pred očmi in jej branila, da bi bila z bolnikom

taka, kakoršna je hotela biti. Odslej se je pazno čuvala, da ni jedla žnjim z iste žlice. A ni delala tega toliko iz bojazni in skrbi; le drago jej je bilo, da dela po volji njegovi — doktorjevi.

Bolnik ni opazal vsega tega. On se je ves pogreznil v silne občutke ljubezni. Vse sanje iz prvih dni mladosti so mu zopet oživele in vsa tista dolga mnogoletna strast se je še le sedaj prav razširila, ko je čutil za bitje, ki mu je dobro in ki ga osrečuje se svojo bližino in svojim sočutjem. Zato je bil, v kolikor je opazal na Saši spremembo, gotov, da more to tolmačiti sebi na korist. Sedaj je bila želja po življenju močnejša nego kedaj in ta želja mu je vračala skoraj že izgubljeno energijo. Le toliko se ni drznil, do bi se izjavil. Plaha mu duša ni upala tega. V najgloblji globini se je tu pa tam vendar oglašal in grizel črv dvoma. „Kako naj bi

mene — to ni možno — pak tudi čemu?“ — V takih trenutkih toliko da ga ni strla bōl srca, ali hitro se je potolažil, da je idealni duši — mladi dekliški duši, — tudi taka ljubezen možna. — „Pak da me vzame in potem — da hitro sledi za menoj od žalosti! — mu je šepetal egoizem prave silne ljubezni moške.

In tu ga je začela mučiti ljubosumnost. Misel, da bi Saša tudi v slučaju, ugodnem zanj, mogla potem vzeti vendar koga drugega — ta misel mu je bila strašna. Saj je bil že sedaj ljubosumen na vsaki cvet, ki ga je deklica negovala, bil je ljubosumen na vsaki hip, ko se je deklica mudila dalje od njega. Ali čudno: na doktorja ni bil ljubosumen. Res je štel trenutke, ki jih je Saša zamujala z doktorjem, ali nikdar mu ni prišlo na misel, da bi mogel ravnō doktor vzeti Sašo. Tako je smatral doktorja nesposobnega za

ljubezen. No, ko je nekega dne mesto Malinovića prišel stari kopališčni zdravnik, bila mu je vendar druga. Nasprotno pa je Saša pobledela.

— A kje je naš doktor? — je vprašala. Stari je odgovoril, da je dr. Malinović nekam odpotoval za štirinajst dni, a dotelej da ga bo on nadomestoval pri bolniku. Lazo je bil povsem zadovoljen s tem. Saša pa se je polastil silen nemir. Sedaj je zasijala v njeni duši neka svetlost in radost, potem zopet je bila žalostna in mudil jo je strah. Slednjič — tretji ali četrty dan je silno zahrepenela, da se doktor povrne. Povsodi jej je bilo prazno, vedno jej je nekaj manjkalo. Skoro da je upala v leih in postala bledēja. Neizrečeno počasi so se jej pomikali dnevi. Da si olajša, udarjala je skoro ves dan po klavirju. Lazo je bil od tega ves srečen.

(Pride še).

jalo le nenavadnega zgledovanja, ampak tudi mogočno gibanje v svetu lajikov, kar bi imelo le slabe posledice. Te povsem zastarele in okostenele odredbe, v katere verujejo v Rimu in tudi drugod, niso več primerne za naše čase in umestno bi bilo res, da se temeljito odpravijo stvari, ki so se preživele. Na cerkvenem polju treba zdrave reforme, če ne — bo prepozno. Le predobro je znano, kje leže rane; vzlic temu se noče pričeti z zdravljenjem. Preko želja niže duhovščine se navadno prehaja na dnevni red in se odgovarja s „strogo observanco“ in sličnim. S tem pa se nič ne opravi in se ne aplanira nezadovoljnost in vrvenje med nižo duhovščino. Morda poseže ob danem času javnost sama vmes, ako ne bo možno najti drugod prave volje.“

Takov je glas iz svečeniških krogov v „Politiki“. O namerah v Rimu, da se hoče strože napeti strune, smo pa čitali zadnje dni po raznih listih. Ali nekaj nas je frapiralo pri tem: vest namreč, da je ravno sedanjí državni tajnik papežev, Merry del Val, tisti, ki sili v skrajno strogost. Treba vedeti namreč, da si ravno ta kardinal privoščja tako razkošno življenje, kakor gotovo ne noben drugi kardinal. Pri njem se prirejajo bogate uprav knežje pojedine, a stanovanje njegovo je prirejeno tako sijajno in luksurijsno, da preseda daleč meje, ki pristojajo cerkvenemu dostojanstveniku.

Tendenca novega strogega kurza hoče iti očitno za tem, da se svečeniki in oni, ki hočejo postati svečeniki, izolirajo in zaprejo pred svetom. To pa je ravno pot, ki ne vodi navzgori, ampak navzdol. Izkušnja govore, da svečeništvo s povsem enostransko vzgojo in brez poznavanja sveta ob vsej svoji gorečnosti ne povišuje ugleda cerkve. Pogledimo v Nemčijo. V teh pretežno protestantskih krajih je katoliška stvar zares impozantna stavba. Katoliški centrum je najmočnejša skupina v nemškem parlamentu. In te močnejše vspehe dosega katoličanstvo na Nemškem ob dejstvu, da se prihodnji svečeniki šolajo na vseučiliščih, da se svobodno gibljejo v svetu in si širijo obzorje. Le zadnje leto se pripravljajo v semeniščih za svoj poklic.

Uveljavljanje novih zakonov o bogočastju na Francoskem.

Iz Pariza poročajo: V neki okrožnici na prefekte o pogojih zaradi izvrševanja bogočastja v pomanjkanju bogočastnih udruženj, dovoljuje minister za bogočastje duhovnikom pravico, da smejo organizirati božjo službo na podlagi zakona od l. 1881. Zgradbe in predmeti, namenjeni bogoslužju, obdrže svoj prvotni namen, toda župnik je samo imejatelj istih brez kaknega pravnega naslova in ne more izvrševati nikake upravne akcije; istotako ne bo smel iztirjevati pristojbin za pokopavanje, ako ima dotična župnijska cerkev vse za to potrebne stvari. Občine preidejo neposredno v posest nadškofjskih, škofjskih in župnijskih zgradb in pod gotovimi pogoji tudi zgradb velikih semenišč. Takoj pa stopijo v posest malih semenišč.

Kakor kaže torej, skuša francoska vlada nekoliko ublažiti ostrino na novih zakonih o bogočastju.

Drobne politične vesti.

Na prihodnjem konzistoriju ne bo, kakor poročajo iz Rima, papež imenoval nobenega novega kardinala.

Proračunski odsek avstrijske delegacije je z ozirom na seje poslanske zbornice svojo sejo, določeno na 4. decembra, odgodil na 5. dec. Krogi ogrskih delegatov silijo naj bi minister za vnanje stvari podal ekspozé o vnanji politiki najprej v ogrski delegaciji.

Petindvajsetletnico škofovanja bo dne 8. in 9. decembra t. l. obhajal mostarski škof fra Paskval Bucenjič.

Domače vesti.

Poziv na usmiljena srca! Ne moremo pobliže raziskavati vzrokov, radi katerih na tisoče slovenskih deklet zapušča svoj tihi dom in drvi v veliko mestno vrvenje. Večkrat jih sili v to v resnici revščina.

V skrbi za svoj obstanek in želeč svojim starišem pomagati, se s težkim srcem ločujejo od ljubega doma in gredo v nepoznani svet s strahom in upom. Z velikim trudom so si prihranile komaj toliko, da imajo za pot do nameravanega mesta. Brez vsakih sredstev, brez izkušenosti, brez poznanja tujega jezika, ne vede za velikomestne spačenosti, se plaho vedejo že v vlaku. Joj in gorje, če zapazi

tako zadrego kak razuzdanec. Nevarnost je tem večja za posameznice, če potujejo same brez spremstva. Večkrat je tako potovanje samo že potovanje v pogubo. Toda tudi če so naše mladenke srečno prispele v mesto, kamor so bile namenjene, ni še končala zanje nevarnost. Zloglasni brlogi so razprostrli svoje mreže na vse konce in kraje, da dobe novega svežega plena. Bistremu očesu satanskih pomagavcev in pomagavk ne izbegne nobeno neizkušeno dekle, ki izstradano in izmučeno od dolgega potovanja stopi omahovaje prvokrat na tla velikomestnih postaj navadno ob omamljajočem svitu električnih luči z boječim pogledom in teškim srcem — ne vede kam.

V zdanjem času so sicer hvala Bogu, po postajah posebne varhinje deklet, ki imajo na prsih na belorumenih trakovih pripeto svetinjco-Matere božje dobrega sveta. Toda število teh je še premajhno in zato so na novo došle mladenke še vedno v velikih nevarnostih. Zvičajnost in predrznost pokvarjenega sveta, napreduje dan za dnevom. Nevarnost za slovenske mladenke je v Trstu tem večja, ker je Trst ne le svetovno, temveč tudi obmorsko mesto, kamor se steka najpodlejši živelj vseh vetrov. Omenjene varhinje spremljajo slovenska dekleta v „Zavod Sv. Nikolaja“. Toda večkrat vedo slovenske mladenke že doma, da obstoji v Trstu ta „Zavod“ in zato gredo naravnost v to zavetišče, kakor da bi šle domov. Z materinsko ljubeznijo sprejema zavod v svoje naročje te neizkušene, da jih za časa, ko bivajo v tem varnem domovju potrpežljivo usposablja na novo življenje po službah, opozarja je jih na čednosti, katere morajo imeti, svareč jih pred nevarnostmi, ki jim bodo znale pretiti.

Res preimenitno socialno delo opravlja zavod v korist novodošlih deklet, toda ravno tako važno je to zavetišče za one služkinje, ki izgube službo in morajo čakati predno dobe novo.

V mesto dospela dekleta prinesejo seboj nedolžno in nepokvarjeno srce in pa še v živem spominu nauke, katere so jim zabičevale ob slovesu skrbne matere s solznim očesom. Ko so pa dekleta delj časa v mestu, vidijo, slišijo in izkusijo mnogo pohujšljivega tako, da raste za nje tudi nevarnost lastnega pohujšanja.

Če tedaj izgube službo in nimajo nikakega opravila in morda tudi ne sredstev, so naravnost v obupnem položaju. Za take je ravno „Zavod Sv. Nikolaja“ močna obramba. Mirno prenočišče, zdrava hrana, primerno delo, družinsko življenje, lepi nauki, lažja prilagoditev za novo službo, vse to daje brezposelni služkinji novo čednostno moč in veselje.

Kdor vse to čita, si gotovo misli, da zares neizogibno potreben je **Zavod sv. Nikolaja** in vsakemu dekletu, ki pride v Trst, ali pa če v Trstu izgubi službo in si ne more precej dobiti druge, mu svetuje, da gre v to zavetišče. Vsak tak nasvet je res plemenit in dober, **toda zavedni rodoljubi in vsmiljene rodoljubke, še bolj potebno je, da se ta zavod pomaga vzdrževati.**

Sveta dolžnost vsakega je, da po svojih močeh podpira zavod, ki nima nikakih glavnih, temveč še dolgove in primanjkljaje. To ne izvira morda od napačnega gospodarstva, ker vsakomur je odprt dnevnik, ki kaže, da so dohodki daleč premajhni, stroški pa naravnost ogromni.

Koncem meseca oktobra je bilo 368 K 23 st., koncem septembra pa celo 400 K 39 st. **primanjkljaja** in ta primanjkljaj — trpe navadno osebe, katere so za zavod itak mnogo že žrtvovali. Vsak še tako majhen dar se hvaležno sprejme. Odkar obstoji zavod, je v njem našlo varnega zavetja 7665 slovenskih deklet.

Zavod sv. Nikolaja nima namena vabiti dekleta iz dežele v mesto in jim prekrbovati služb, marveč skrbi le za dušni in telesni blagor onih deklet, ki so primorana iskati v mestu vsakdanjega kruha.

Z združenimi močmi ohranimo si ta veljavni in prepotrebni „Zavod“ — in storili smo mnogo.

„**Deputacija iz Trsta**“. Pod tem naslovom zbada „Soča“ naš list, češ, da smo poročali, da se je udeležila pogreba pesnika Simona Gregorčiča deputacija iz Trsta, katere pa ni nihče videl ter da se je ponavljala nevolja, izražena že ob pogrebu v prav rezkih besedah: iz Trsta ni bilo nobenega. Koncem te tendenciozno zbadljive notice pa vpraša „Soča“ naš list s hinavsko opazko, da noče delati nobenemu krivice, kateri gospodje da

so tvorili to tržaško deputacijo. Akoravno bi netaktna pisava „Soča“ v tako resni priliki ne zaslužila odgovora, javljamo jej, da sta bila iz Trsta na pogrebu gospoda dr. Požar in učitelj Čok ter da ni naša krivda, ako ima „Soča“ tako slabe reporterje, da tega niso opazili. Sicer pa bi morala „Soča“ dobro vedeti, da je bila udeležba ne le iz Trsta nego tudi iz srca Slovenije in iz vse Slovenije razun Goriške tako pičla le radi tega, ker se je pogreb vršil tako hitro po smrti pesnika in vrhu tega še ob tako rani uri, da vnanjim ni bilo mogoče se organizirati za udeležbo dostojno pokojnika. Tržačanom, ki se niso mogli udeležiti pogreba, ni preostalo drugega, nego da proslavijo spomin pokojnega pesnika s razobešenjem črne zastave na balkonu „Narodnega doma“ in nabiranjem darov za družbo sv. Cirila in Metodija, s čemer so dokumentirali svoja čutila pred domačini in tujim svetom.

„**Slovenčeve**“ „**brzjavke**“. Včerajšnji „Slovenec“ poroča „brzjavno“ o seji mestnega sveta tržaškega z dne 1. t. m., v kateri je bil vsprejet mestni proračun. „Slovenec“ je pač slab gospodar, ko troši za „brzjavke“ o dogodkih, katere je bilo o b i r n o čitati 2 dni prej, odnosno v Ljubljani 1 dan prej v tržaskih listih, mej temi v „Edinosti“. Ali pa „Slovenec“ farba svoje večerne čitatelje? Pri tem se je pripetila „Slovenču“ „brzjavna“ pogreška ko trdi, da je mestni svet kapituliral, ker je umaknil nameravano zvišanje vžitnine, dočim je res, da je vžitnino na vino še bolj zvišal, nego je bilo nameravano, vsled česar je odpadlo nameravano zvišanje najeminskega krajcarja. Da, da, brzjavke „Slovenčeve“ so istotako točne, kakor — resnične!

Slovenke! Koga ni pretresla v dno duše žalostna vest, ko je preminol naš gorski slavec ter za vselej zatisnil svoje trudne oči! To ve vsaka zavedna Slovenka, kaj nam je bil Gregorčič. Edini on je znal peti tako nežno, v srce segajoče, kar se ni posrečilo do sedaj nobenemu pesniku. Jemal je svoje poezije iz srca zato so šle naravnost v srce. Čitajte! Mojo srčno kri škropite po planinskih solčnih tleh...

Obračamo se do vas, drage Slovenke, da vsaka prispeva po svojih močeh za

Gregorčičev spomenik, ne samo v Gorici in na Goriškem, ampak po vsej Sloveniji, brez razlike stanu in izobrazbe, kajti Gregorčič je bil pesnik nas vseh, bil je pesnik narodov.

Povsod, koder se sliši slovenska govorica, naj zbirajo doneske ter jih pošiljajo začasnemu odboru. S tem pokažemo vsemu svetu, da znamo oboževati velikega misleca, pevca, mučenika.

Spomenik mora biti najlepši, kar so jih napravili dosedaj kateremu pesniku. S ponosom se nas bodo spominjali naši potomci, ker smo znale tako visoko ceniti naše velike može.

Imena darovalk se bodo objavljala slov. listih. Denar se bo nalagal v „Gor. ljud. posojilnici“.

Za začasni odbor:

Ivanka vdova Dekleva

Marija Kopač.

Gorica, Gosposka ulica št. 11.

„Slovenski posojilnicar“.

Jedilni voz Nabrežina Mürzzuschlag

Dotično vest, ki smo jo prinesli pred par dnevi, moramo popraviti v smislu, da je drž. železniški svet na Dunaju vsprejel predlog za uvedbo jedilnega voza med postajami Nabrežina-Mürzzuschlag (in ne Trst-Mürzzuschlag).

Iz Sežane. Tukajšnja ženska podružnica sv. Cirila in Metodija priredi prvi „Miklavžev večer“ v sredo 5. t. m. ob 6. uri zvečer v prostorih g. A. Polay-a. Pogram je jako lep, izvajali ga bodo pridni otroci. Posebno pa bo vzbujal pozornost nastop Miklavža s svojim velikim spremstvom.

Sežanci! Tu imate priliko ob mali vstopnini, da razveselite svoje otroke in preskrbite, da jim sv. Miklavž osebno podeli darove. Odbor pričakuje torej, da se mnogoštevilno uležežite tega lepega večera.

Čudno decembersko vreme. Noč od petka na soboto je bila v Trstu še jasna, v soboto zjutraj je začelo silno deževati, zvečer je začela močna burja in je vmes semtertje močno lilo, v nedeljo zjutraj se je zjasnilo, a ves dan je bila močna burja, a včeraj smo pa imeli zopet prekrasno pozno jesensko vreme.

Javna zahvala. Naprošeni od družin Vukasovič, Pegan, Milič in Kravos iz ulice Molingrande priobčujemo nastopno:

V svojem in v imenu stanovalcev ulice Torricelli, Molin grande in Ronco, izrekamo priskrbo zahvalo veleučnemu gospodu dr. Rybářu, za njegovo posredovanje v javni seji mestnega sveta v stvari preskrbljenja vode. Da-si je bilo določeno, da ostanemo za dolgo časa brez vode, imamo danes, teden dni po nastopu vrlega zastopnika II. okoličanskega okraja, postavljen vodnjak in to na najbolj pripravnem prostoru.

Se enkrat hvala g. dr. Rybářu, ki si je se svojim hitrim in primernim posredovanjem pridobil pravico do najgloblje hvalečnosti vseh prebivalcev gori rečene ulice!

Neznani tatovi. Slikar Alojzij Laguardia, stanujoči v ulici della Barriera vecchia št. 11. je bil šel predvčerajšnjim popoldne se svojo soprogo na izprehod. Od doma sta šla ob 3. a vrnila sta se ob 5. uri. Odhajajoča od doma sta skrbno zaklenila vrata stanovanja. A ko sta se vrnila, sta našla vrata odklenjena, a v stanovanju vse narobe. Pregledala sta naglo po raznih omarah, kjer sta imela shranjene kake vrednosti in tako konstatovala, da so jima neznani tatovi, dočim sta se ona dva sprehajala, ukradli zlato zaponko z dragimi kamni, vredno 60 kron, žepno uro iz črne kovine, vredno 14 kron, zlato veržico s priviski, vredno 22 kron, 2 zlata prstana, vredna 20 kron, in pa 15 kron denarja.

Ta dogodek sta zakonska Laguardia takoj prijavila policiji.

Koledar in vreme. Danes: Barbara, devica in mučenica; Mihovil; Velika. — Jutri: Sava, opat; Gromil; Stojana. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 14,5° Celsius. — Vreme včeraj: lopo.

Društvene vesti in zabave.

„**Miklavžev večer**“ priredi „Slovensko pevsko društvo“ prihodnjo nedeljo 9. decembra 1906 v Sokolovi dvorani. Na vspeh so izvajanja g. e. Štularjeve, g. Nisitea okteta in Miklavžev nastop. Zabava se začne ob 8. uri zvečer in traja do polnoči. Vstopnina znaša za odrasle 50 stot., za otroke 20 stot. Darove opremljene z natančnim naslovom je poslati vratarju „Narodnega doma“.

„**Slovensko pevsko društvo**“ opozarja svoje pevke in pevce na vajo, ki se vrši danes zvečer ob navadni uri v prostorih „Delavskega podpornega društva“.

Ples tržaške mladine v korist družb sv. Cirila in Metodija. V četrtek, dne 6. t. m. ob 8 $\frac{1}{4}$ uri zvečer zbere se naša mladina v mali restavracijski dvorani (na galeriji) hotela Balkan v skupno posvetovanje in v svrhu sestavljanja odbora za prireditve tradicionalnega plesa tržaške slovenske mladine v korist družb sv. Cirila in Metodija. Povabljeni so vsi odborniki minolega leta, kakor tudi novi odborniki.

Darovi.

Za moško podružnico sv. Cirila in Metodija je podarila vesela družba v Lonjerju 274 stotink.

V proslavo spomina pok. Simona Gregorčiča daruje moški podružnici sv. Cirila in Metodija gosp. Karol Šiško, Črnikal K 5.—. Denar se nahaja v upravi „Edinosti“.

Naše gledališče.

K nedeljski premijeri „Ugrabljenih Sabink“.

Bil je zopet lep večer našega mladega gledališkega življenja, to treba zabeležiti pred vsem. In naš vrli igralski zbor šteje časten večer več, to je drugo dejstvo. Oboje pa velja toliko više, če pomislimo: v kratki dobi enega meseca dve noviteti! Pri naših razmerah! To je za naše gledališče naravnost rekord. In v ožigled baš temu pa treba toliko blagohotneje odpustiti to ali ono pomanjkljivost pri premijeri; saj pri reprizi izginejo gotovo. Prepričala nas je o tem repriza „Kinematograf“, ki je bila veliko popolnejša od premijere. Naš igralski zbor pač vneto stremi po napredku in nam vzbuja najlepših upanj.

Kar se tiče „Ugrabljenih Sabink“ samih, treba priznati tej burki marsikatero prednost pred sovrstnicami, in umljivo je, zakaj je tako priljubljena in zakaj kljub svoji starosti paradira še vedno v gledaliških repertoarjih. Odlikuje jo duhovita kompozicija, decentna oblika in kar je poglavitno: nikjer ni banalna! Kaka razlika v tem oziru proti „Kinematografu“ n. pr.! Če jo tudi ta v tehničnem oziru morda nadkriljuje, je njegov estetski nivo globoko pod „Ugrabljenimi Sabinkami“. To je fina, salonska burka za fin, salonski publikum. In s posebnim veseljem moremo konstatirati, da je poslednjega štele naše gledališče lepo število. (To je tudi nekaka kvalifikacija za naš Talijin hram!) Na-

ravno pa je tudi, da je igra take vrste za naše igralce težja naloga. In kako so jo rešili? Mislimo, da je tukaj najboljšje izpričevalo za igralce — aplavz, ki se je razlegal ves večer po gledališču. Ploskalo se je nekaterim igralcem večkrat celo pri odprtem prizorišču.

Največjo ulogo je imel to pot g. Cotic kakor profesor Galvič in nesrečni pesnik še nesrečnejših „Ugrabljenih Sabink“, in zopet ne moremo drugače, nego da ga zelo pohvalimo. G. Cotic ima veliko vrlino: nikdar ne pade iz vloge! Tako je tudi svojega profesorja igral vseskozi dosledno in zraven jako tipično. Škoda, da ni imel posebno srečne maske, dosegel bi bil potem še več efekta. O g. Coticu imamo danes že svojo zaključeno sodbo, tako namreč, da je igralec, kakor jih je le malo pri nas, in da si naše gledališče lahko gratulira na njem. Ta nas bo še marsikrat razveselil! Pozna se g. Coticu tudi, da se zavzema z vno za svoje vloge, da jih preštudira in da resno razumeva svojo nalogo. Torej rojen igralec menda!

Izredno dobro je igrala to pot gospa Germekova in žene nas, da ji izrecno čestitamo na nedeljskem nastopu! Profesorica v „Ugrabljenih Sabinkah“ je daleč prekosila taščo v „Kinematografu“! Izvrstna je bila posebno v tretjem dejanju. Gospa Germekova je inteligentna, resna in marljiva igralka in njen vzgled upliva brez dvoma dobro na mlajši ženski del našega igralskega zbora.

G. Štularjeva je imela nezadovoljstvo, toda hvaležno vlogico „bakfiša“ Pavle. Izvela jo je z nje lastno ljubko naivnostjo in pri srčnostjo. Zlasti graciozna je bila v svoji omedlevici. Želimo le, da bi videli gospo Štularjevo kmalu zopet v kaki večji vlogi in se naslajali na njeni igri in njenem petju!

Zal doktor je bil g. Pohar z lepo brado in lepim glasom. Seveda se tudi iz vloge doktorja Novaka ne da dosti napraviti, in kolikor jo je, jo je izvel g. Pohar spretno. Samo potrudi naj se, odkazati svojim rokam večjih kakšen primeren delokrog. Drgniti jih in pokati s prsti ni posebna lepota.

Srčkana kakor vedno je bila gospica Janova (Marijana). To je temperamentna igralka! Vsa ogenj, življenje, veselje... Še svoj glasček naj se potruji malce modulariti včasih, pa bomo še gorečnejši njeni častilci!

Karol Gros, vinski trgovec z Dunaja, to je čuden patron. G. Podkrajšek ga je še precej dobro zadel, bil je le preživljen in preburen. Predstavljamo si tukaj bolj postaršega, dobrodušnega gospoda. Naj gosp. Podkrajšek stvar še malo preštudira, morda nam poda pri repizi srečnejši tip.

Gospoda Palovca v vlogi ljubimca Zvezdana smo videli v nedeljo prvič. Ima zelo simpatičen nastop, soditi ga po tej mali vlogici seveda še ne moremo. V svojem prvem prizoru nam je napravil s svojim molkom par mučnih trenutkov. A drugače moramo pohvaliti njegovo čisto, jasno izgovarjanje.

„La crème“ večera je bil seveda gosp. Štoka kakor šmirendirektor Emanuel Strizé. Bil je famozna figura! V prvih treh dejanjih vseskozi imeniten, virtuozen, veletipičen in v tem dosleden, je postal proti koncu žal, nekamo nonsolantan in nekonsekventen, v sled česar si je pokvaril nekoliko prej dosegli efekt. Morda mu je vzelo pravo voljo to, da se mu je pokazal prizor s Titom Tacijem! A v ostalem, koliko smeja je vzbujal ta gledališki ravnatelj in kako mojstersko ga je pogodil g. Štoka!

Emanuel Strizé je najboljša vloga gospoda Štoka izmed dosedanjih njegovih komičnih vlog. Ne dvomimo, da bo Emanuel Strizé privabil tudi na reprizo polno občinstva. Rožo, izobraženo hišno profesorja Golviča, je igrala g. Puceljnova. To je kočljiva vloga! G. Puceljnova je napravila stvar dobre, a gotovo jo bo pri repizi še boljše, saj poznamo njeno marljivost.

Kar moramo vsem igralcem najtopleje priporočati, je, da naj pazijo malo bolj na jezik, na pravilno slovensko izgovarjanje. V tem oziru bomo postopali z vso strogostjo!

Repriza „Ugrabljenih Sabink“ pa naj bo čim preje!

Gospodarstvo.

Leta 1895 sem bil izdal svoj „Navod o znanosti in poslovanju slovenskih posojilnic“, knjigo, ki se je tiskala v 800 iztiskih. Če tudi je bilo takrat še le kakih 100 posojilnic, vendar so bile te vzele 300—400 iztisov, in ostalih 400 iztisov sem bil že v 6 letih razpečal, ker se je bilo vsako leto veliko novih posojilnic ustanovilo in ker sem bil kakih 80—100 iztisov brezplačno razposlal v take kraje, kjer je bila potreba ustanovitve nove posojilnice.

Dandanes je že kakih 300 slovenskih posojilnic in se snujejo še vedno nove. Stari posebno pa novi zavodi pa potrebujejo še

vedno dobrega navodila za svoje poslovanje; kajti stare posojilnice se izročajo večkrat v oskrbovanje novim odbornikom; pri novih posojilnicah je pa itak vsem udom načelstva in nadzorstva vse novo, vse neznano. Zato je vsem treba dobrega, praktičnega navodila.

Radi tega sem se odločil, da izdam omenjeno svoje navodilo pod naslovom „Slovenski posojilničar“ v drugem popravljem, prenašenem in pomnoženem natisu.

Iz prvega natisa izpustim večinoma kako se posojilnice snujejo; oziral se bom marveč največ na to, kako naj že obstoječe posojilnice poslujejo. Pri tem navodilu bodem omenjal vse to, kar je obveljalo v teku 10—12 let vsled izkušnje, vsled sodnijske razsodne prakse in vsled administrativnih razsodb drugih gospod. Knjiga bo manj teoretična, marveč bolj praktična. Prinese sicer najvažnejše zakone (zadružni zakon od 9. aprila 1873, takozvani Raiffeisenov zakon od 1. junija 1889, revizijski zakon od 10. junija 1903), toda največ bo v njej praktičnih navodil, n. pr. o knjigovodstvu, o perijodičnih opravih posojilnic, o registrovanju novih udov načelstva in sprememb pravil, o vodstvu praktičnega dospelstva (Skadenza, Verfallsbuch), o sestavi letnih računskih sklepov itd. „Slovenski posojilničar“ bo imel tudi predelnice za računanje obresti in anuitet (amortizacijske tabele).

Oblika knjige bo prav pripravna in papir trpežen.

Cena trdo in elegantno vezanemu iztisu bo 3 K, mehko vezanemu 2 K 40 st., nevezanemu 2 K.

O pošiljanju narečnine naj se blagovoli povedati, koliko in kakošnih iztisov se želi.

Z odličnim spoštovanjem

Ivan Lapajne,
šolski vodja v p. in posojilniški
ravnatelj ter zadružni revizor
v Krškem.

Razne vesti.

* Nov izum. Iz Pariza poročajo, da je Feodor Zubovič, bivši stotnik v avstro-ogrski armadi, izumil napravo, ki utegne biti za podvodne ladije velike važnosti. Zubovič je nesreča Francoske podmorske ladije „Lutina“, ki je nedavno utonil s svojo posadko, dala povod, da je izumil nov aparat. Zubovičev izum je naprava, kateri je svrha, da pripreči slične nesreče podmorskih ladij. Ta preprava je nameščena na krovu ladije in sama proizvaja toliko plina, da utonoli brod, kakor zračna krogla nekoliko trenutkov izleti iz morja na površino. Zubovičeva naprava je na poskusih v Jadranskem morju neko količino železa, ki odgovarja težini podmorskih ladij v hipu dvignila iz morskega dna na morsko površino. Neko holandsko društvo ponuja Zuboviču 100.000 goldinarjev, da odkupi ta Zubovičev izum.

Brzjavne vesti.

Kapitularna vikarja za poznanjsko in gnezenjsko nadškofijo.

POZNANJ 3. Kakor poroča „Posener Tagblatt“, je državno ministerstvo dovolilo, da izvršujeta kapitularna vikarjema izvoljena posvečeni škof dr. Likowski (Poznanj) in kanonik Dorozewski (Gnezenj) v svojih dijecezh svojih škofovske pravice in posle.

C. in kr. eskadra.

REKA 3. — Pet vojnih ladij c. in kr. eskadre, ki so bile tukaj usidrane 3 dni, so danes odplule v Dalmacijo.

Ministerski predsednik Wekerle.

BUDIMPEŠTA 3. (Ogrski biro). Cesar je danes vsprejel v privatni avdienci ministerskega predsednika dra. Wekerle. Predpoludne je bil vsprejet v avdienci Koloman pl. Szell.

Ministerska kriza na Španskem.

MADRID 3. — Kabinet Moret je odstopil.

Perzija.

TEHERAN 3. Zdi se, da je zagotovljeno notranje posojilo in ustanovitev perzijske narodne banke. Med parlamentom in dvorno stranko je došlo do ojstrega spora radi nakupa žita od strani države. Prestolonaslednik prevzame vladarstvo.

Ban v avdienci.

BUDIMPEŠTA 3. Kakor poroča neka lokalna korespondenca, je bil včeraj popoldne ban Pejačević vsprejet v privatni avdienci. Na tej avdienci je ban poročal o političnem položaju na Hrvaškem in o delovanju sabora. Cesar je izrazil svojo zadovoljnost o mirnem razvoju hrvatskih odnosov. Ban se je zvečer povrnil v Zagreb.

Perzijski šah.

TEHERAN 3. Šah namerava izročiti vladne posle prestolonasledniku ter ga je zato iz Tebrisa pozval v Teheran.

Maroko.

MADRID 3. Ministri so se sestali na posvetovanje. Pred posvetovanjem se je minister za zunanje stvari izjavil, da se glede maročanskega vprašanja popolnoma strinja s svojimi kolegi.

MADRID 3. „Imparcial“ poroča: Poročila, ki jih je vlada prejela iz Maroka, niso povoljna.

Združene države in Japonska.

WASHINGTON 3. (Reuterjev biro). Japonsko poslanstvo je priobčilo izjavo, da se ne bodo Japonci več vznemirjali zaradi Kalifornskega šolskega vprašanja. Ob enem se izraža želja, da reši predsednik Roosevelt vprašanje v zadovoljstvo obeh narodov.

† Princ Karol Badenski.

KARLSRUHE 3. Princ Karol Badenski je danes dopoludne ob 7½ ur. umrl.

Oropan poštni voz.

TOLOZA 3. V trenutku, ko se je oddaljal sprevodnik, so tatovi oropali poštni voz. Ugrabili so 700.000 frankov v vrednostnih papirjih in dragocenostih.

Prihodnji konzistorij.

RIM 3. V Vatikanu zatrjajo, da ni odložen konzistorij, ki se je imel vsiti dne 6. t. m.

Rusija.

JUSOVKA (gub. Jekaterinoslav) 3. Petnajst banditov je napadlo blagajnika rudnika Gilov ter uplenilo 9000 rubljev.

RIGA 3. — Policija je odkrila zalogo orožja, razstreljivnih snovi, 27 bomb, 30 funtov dinamita, 15.000 patron, med temi vojaških pušk, 15.000 izvodov revolucionarnih spisov in mnogo ukradenih cerkvenih predmetov.

PETROGRAD 3. (Petrogr. brz. agent.)

Apelno sodišče je obsodilo izdajatelja in urednika „Birš. Vedomosti“ Propperja radi tiskovnega pregreška v enomesečno ječo.

Trgovina.

Borzna poročila dne 3. decembra.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.12½ — 19.15½, angleške lire K — do —, London kratke termin K 240.95 — 241.20 Francija K 95.40 — 95.60 Italija K 95.47 — 95.70 Italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.47 — 117.65, nemški bankovci K —, avstrijska ednotna renta K 99.10 — 99.40, ogrska krona renta K 95.90 — 96.20, italijanska renta K —, kreditne akcije K 685 — 687, državne železnice K 678 — 680 — Lombardi K 177 — 179, Lloydove akcije K 788 — 789, Srečke Tisa K 331.75 — 335.75, Kredit K 496 — do 483, Bodenredit 1880 K 302 — 310 —, Bodenredit 1889 K 302 — 310 —, Turške K 160 — do 162 —, Srbske — do —

Dunajska borza ob 2. pop.

	predvčeraj danes
Državni dolg v papirju	100.35 110.20
„ srebru	100.50 100.35
Avstrijska renta v zlatu	117.55 117.50
„ v kronah 4½%	99.15 99.15
Avstr. investicijska renta 3½%	99.15 99.85
Ogrska renta v zlatu 4½%	114.25 114.45
„ v kronah 4½%	95.70 95.90
„ 3½%	84.75 84.75
Akcije nacionalne banke	1773 — 1773 —
Kreditne akcije	686 — 685.75
London, 10 Lstr.	240.80 241.82½
100 državnih mark	117.50 117.47
20 mark	23.50 23.50
20 frankov	19.12 19.12
100 ital. lir	95.70 95.50
Cesarski cekini	11.31 11.31

(Dalje na četrti strani.)

Dr. Fran Korsano

specialist za sifilitične in kožne bolezni itd. v Trstu

ima

svoj ambulatorij

v ulici S. Nicolò št. 9 (nad Jadransko Banko)

Sprejema od 12. do 1. in 5½ do 6½ popol.

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5.

KATALOGI BREZPLAČNO.

Zlato kolajno:
DUNAJ - TURIN
PALERMO

L. Magrini & Figlio

Zlato kolajno:
DUNAJ - TURIN
PALERMO

TRST, ulica S. Giovanni št. 2 (Palača Salem) Telef. 1354

ODLIKOVA TOVARNA IN ZALOGA

GLASOVIRJEV

Specijalitet priznanih in najboljih pianinov. Zaloga klavirjev. — Izključno zastopstvo dvorne tovarne glasovirjev Friedrich Ehrbar na Dunaju.

Koncertni klavirji Ehrbar so na razpolago gg. koncertistov. — HARMONIJI, ELEKTR. AVTOMATIČNI PIANINI, PHONOLA.

Daja v najem, v zameno, na obroke. Popravlja, akordira. Cene zmerno.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najvspešnejše sredstvo proti

revmatizmu in protinu

je **TEKOČINA GODINA** prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Jakubu in Josipa Godina, lekarna „All' Igea“, Farneto 4.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti post. povzetju ali proti anticipatni pošiljavi zneska 7 K franko poštne in zavoja

Simon Gregorčič. Krasno za-dete slike pesnika Simona Gregorčiča in sicer: 1. Iz zadnje dobe. 2. Na mrtvaškem odru. 3. Mrtvaški sprejem v Gorici. 4. Zadnja pot k cerkvi na hribčku sv. Lovrenca pri Kobaridu. 5. Panorama opevanega „Planinskega raja“ obsega-joč: Sočo, hribček sv. Lovrenca, libu-šenske in Vrstenke planine s sivim Krnom v ozadju. 6. Pogreb. 7. Ope-vani slap. 8. Rojstna hiša. 9. Rojstna vas Verstno. 10. Panorama krnskega pogorja. Dobivajo se edino pri fotografu ANT. JERKIČ-u v Gorici in sicer: posamezne slike v formatu 18×24 po K 3.—, kabinetna slika iz zadnje dobe K 2. Povečane slike po dogovoru. No-bena slovenska hiša ne bi smela po-grešati slike Simona Gregorčiča.

Denarna posojila v vsakem zne-stvu, zamorejo dobiti osebe vsakega sloja toliko na osebni kolikor na hipotekarni kredit, pod ugodnimi pogoji. Hipotekarna posojila, v vsakem znesku se dajejo po želji strank proti primernim obrestim oziroma proti amortizaciji. Obrniti se je na **OSIPA ZIDARIČ** ulica della Caserma št. 14, I. nadst. od 9.—12. predpol. in od 3.—6. popoldne.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tessa št. 52. A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (Solske poslopje).
Cene, da so ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Kupovanje cenik brezplačno in franko

ANTON KUKIZ
Trgovina, oziroma krojačnica
Trst, ulica Torrence št. 34 (v novi hiši)
„Alla nuova città di Trieste“.
VELIKA ZALOGA
izgotovljenih oblek za odrasle in dečke
vsake vrste.
Delavske hlače prve vrste, kakor tudi blago vseh vrst iz najpopolnejše novosti

Sprejemajo se vsakovrstna dela in po posebnih načrtih.
Kupovanje cenik brezplačno in franko
Tovarna pohištva
RAFAEL ITALIA
Velikansko skladišče in razstava
pohištva in tapetarij
— TRST —
ulica Malcanton št. 1
po zelo nizkih cenah.

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5.
KATALOGI BREZPLAČNO.

Zlato kolajno:
DUNAJ - TURIN
PALERMO

L. Magrini & Figlio

Zlato kolajno:
DUNAJ - TURIN
PALERMO

TRST, ulica S. Giovanni št. 2 (Palača Salem) Telef. 1354

ODLIKOVA TOVARNA IN ZALOGA

GLASOVIRJEV

Specijalitet priznanih in najboljih pianinov. Zaloga klavirjev. — Izključno zastopstvo dvorne tovarne glasovirjev Friedrich Ehrbar na Dunaju.

Koncertni klavirji Ehrbar so na razpolago gg. koncertistov. — HARMONIJI, ELEKTR. AVTOMATIČNI PIANINI, PHONOLA.

Daja v najem, v zameno, na obroke. Popravlja, akordira. Cene zmerno.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najvspešnejše sredstvo proti

revmatizmu in protinu

je **TEKOČINA GODINA** prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Jakubu in Josipa Godina, lekarna „All' Igea“, Farneto 4.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti post. povzetju ali proti anticipatni pošiljavi zneska 7 K franko poštne in zavoja

Parizka in londonska borza.
 Pariz: (Sklep) — Francoska renta 95.97, italijanska renta 103.35, španski exterior 94.95, akcije otomanske banke 675 —. Menjice na London 252.35.
 Pariz: (Sklep) Avstrijske državne železnice —. Lombardi 190. — unificirana turška renta 94.15, avstrijska zlata renta 99.05, ogrska 4%, zlata renta 97.60, Landerbank 494. —, turška srednje 150.50, paška banka 16.81, italijanske predijonalne akcije 793. — akcije Rio Tinto 19.92. Trdna.
 London: (Sklep) Konsolidiran dolg 88 1/2, srebrno 82 1/2, Lombardi 7. —, španska renta 94.15, italijanska renta 102.1/2, tržni diskont 5 1/2, menjice na Pariz 244.8. Trdna.

Tržna poročila 2. decembra.
 Budimpešta. Pšenica za april K 14.92 do K 14.94, za april K 13.50 do 13.52, oves za april K 15.28 do 15.30, kromar za maj 10.50 do 10.52. Pšenica: ponudbe srednje, povpraševanje omejeno, tendenca mirna. Prodaja: 20.000 met. stotov, nespremenjeno; druga žita nespremenjeno. — Vreme: lepo.
 Havre. (Sklep) Kava Santos good average za tekoči mesec 42 1/2, za marec 43 1/2. Mirno.
 New-York. Kava Rio za bodoče dobave. Stalno, nespremenjeno, do 5 stotink nižje. Prodaja: 1.000 vreč.
 London. Sladkor iz repe surov, 4 9/16. Sh. Stalno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 17.50, za januar 17.75, za jan.-april 17.75, marec-junij 17.75 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 23.20, za januar 23.25, za jan.-april 23.35, za marec-junij 23.40 (mlačno). — Moka za tekoči mesec 30.4, za januar 30.25, za jan.-april 30.20, za marec-junij 30.30 (stalno). — Repično olje za tekoči mesec 55 1/2, za januar 54. —, jan.-april 50 1/2, za maj-junij 58 1/2, (mirno). — Spirit za tekoči mesec 41 1/2, za januar 42 1/2, za jan.-april 43 1/2, za maj-junij 44 1/2, (mirno). — Sladkor surov 88 1/2, za januar 88 1/2, za jan.-april 88 1/2, za maj-junij 88 1/2, (stalno), bel za tekoči mesec 27 1/2, za januar 28 1/2, za jan.-april 28 1/2, za maj-junij 29 — (stalno), rafiniran 58.50—59. — Vreme: oblačno.

MALI OGLASI.
 Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; izredno veliki besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Motor „ASTER“, 9 konjskih sil, v dobrem stanju, je na prodaj. Natančna poročila daje Fisa Sandru — Miren pri Gorici. 1396

Krčma „Al Trifoglio“ (ulica Belvedere št. 7) Toči se istrsko, vipavsko in dalmatinsko vino. Dober kranjski teran. Izvrsna kuhinja. Priporoča se sl. občinstvu Katarina Vastovec.

Prva slovenska zaloga pohištva in tovarna **ANDREJ JUG** — Trst, ulica sv. Lucije št. 18 (za delnim sodiščem). Cene brez konkurence. — Svoji k svojim!

Pohištvo svetlo ali temno, se prodaja: popolne sobe in posamezni komadi. Izbera stolic. Cene, da se ni bati tekmovanja. Ulica Terente 34, A. Gullich, 451

Slavnim društvom se priporočam za sestavo letnih računov in bilans, revizijo zadržnih knjig, predpriprave za občni zbor, spremembe pravil, vknjiženje sprememb odbora v zadržni register, ustanovljanje novih društev, likvidacijska postopanja in izbris društev iz trgovskega registra, reševanje vseh društvenih zadev nasproti davčnim in političnim oblastem in vsakovrstne nasvete v zadržnih stvarih. Večletno moje delovanje v zadržnih stvarih je porok, da vsako delo izvršim hitro v popolno zadovoljnost. Mnoga lahkava priznanja in spričevala na zahtevo. Janko Trošt, Škorklja 471 (nad rojansko cerkvijo) pri Trstu. 1324

Radi odpotovanja se takoj prodaja „Polipon“, pr. elnoma nov z 30 kovinskimi ploščami; izbrani, večinoma ruški komadi. Igra mehko in harmonično, primeren za družino in rodbino. — Cena 35 gl., vreden 90 gl., Via Nuova št. 11, IV. nad., desno. 1353

Ker sem slišal od verodostojne strani, da so nekatere spoštovane Osebe vrstile nekolikokrat oglase, da bi napravili perudbe, spolnjujem svojo dolžnost, izražaje jim zato svojo srčno zahvalo. A. Trebec (1279)

Hudoben pes (dober čuvaj) se kupi, ulica Miramar št. 13. 1400

Konkurenčne cene
 ulica Ponterosso št. 10
C. Cillo Baroni
 Velika izbira blaga za gospe
 od 45 nvč. naprej
 Zimske odeje za postelje
 od 2-50 gl. naprej
 Perilo, maje za moške in ženske. Drobnji predmeti v veliki izbiri.

GLAS.
 V bogatej zalogi pohištva
Em. Ehrenfreund
 (proj. Jast)
 ulica Nuova 24 (prilije)
 daje nove in rabljene pohištvo po konkurenčnih cenah v najem.

NOVOST! POLNO EFETAK
Briljantno angeljsko zvono-nje za BOŽIČNO DREVO
 6 pozlačbenih angelj, 30 cm visoko. Nostabilni vrh za kake drevo. — Jemstvo za točno funkcioniranje.
 Najboljše in najlepše kakoli malibonci drevesa — ki kaj bi ne manjkali v nobeni kristnanski družini —
 Vred toploga sraka ki ga prava odaja z vrho, se vrli godila kalasov, ki isto prilizuje kregljico solarije, ob 3 avončkah, vred česar nastane lepo dončilo zvenenje, ki spravi mlado in staro veselje čisto brez nespočelnosti.
 Cena s kartonom in avdiodlom vred franko proti povzetju **K 150**
 3 komadi K 4 — 6 komadi „ 750
 12 „ „ 1350
 Ako ne dopade, se vrne denar!
 Naredite naj se pravečeno dopolnite pod naslovom:
HANS KONRAD Prva tovarna ur. Brück št. 253 (Češka).
 Moj 300 strani obsežni glavni katalog 3000 podobami, do pošljem na zahtero vsakemu zastoj in poštino prost.

Velika zaloga koles (bicikljev)
Germania in Nazionale
 koles na benzini (motorični) **RÖSSLER & JAUERNIG**
 pri koliesih in motorikletah potrebnih priliklin

mehanična delavnica — — — kolesarska šola
GIUSEPPE EGGER
 TRST — Piazza della Caserma št. 3

Na predaj so: ena hiša v ulici S. zemljišča; dva hiši v isti ulici z 200 sežnji zemljišča; stavbišče na Greti 110 sežnji zemljišča; zemljišče v ulici del Erema, voda iz Brojence, plin, vodnjak, stavbišče pripravno za dvorec, vozna cesta; en nov dvorec pri sv. Ivanu, nova hiša, prosta davka za 11 let, vrt voda, plin, ob glavni cesti. — Obrniti se je na **RAFAELE BIZZAI** TRST, Corso št. 22, II. nadstr.

Kinematograf Pathé Frères
 ki posluje v FONDO CORONEO (poleg gledališča Minerva)
je absolutno priznan kakor edini
 kar se tiče netresljivosti in tehniške popolnosti (ni smeti zamenjati z drugimi Kinematografi, ki se jih je doslej videlo)
Četrti velikanski program. Nizke cene.

CHININA SALUS
 zakezanjuje bele lase, odstranjuje skline in zabranjuje izpadanje las.
 Kdor si želi ohraniti svetlost in mehkoost svojih las, naj jo gotovo rabi.
 Proizvodi SALUS se prodajajo v glavnih prodajalnicah dišav in v mirodilnicah.

Ústřední banka českých spořitelén
 Filijalka: BRNO | Osrednja banka českých hranilnic. | Filijalka: DUNAJ I.,
 Ferdinandova ulica č. 29 | Wipflingerstrasse št. 22
 v PRAGI I., Ovocná ulice čis 15.
Blagajna: Na vogalu Ovocné ulice in Ferdinandovy třídy.
Oddelek za posojevanje vrednostnih papirjev
 NA VADIJE IN KAVCIJE VSEH VRST je pričel svoje poslovanje z dnem 15. novembra t. l.
 Informacije daje KAVČARSTVO.

Splošna agencija mizarnize in odlikovane tovarne plošč in drugih predmetov iz cementa
Giuseppe Moretti v MUSCOLI (ČERVINJAN)
 se nahaja v Trstu, Riva Grumula št. 6,
 kjer je tudi ermanentna zaloga okirjev (gole). Les prirejen za stavbe.
Podi iz tankih in debelih desk. — Plošče iz cementa itd.
 Proračuni in tekoče cene zastoj.

BOGOMIL PINO
 bivši urar v Sežani
 javlja svojim ocajenim odjemalcem da je odprl svojo novo
prodajalnice ur
 v TRSTU, ulica Vincenzo Bellini št. 13
 nasproti cerkve sv. Antona novega.
 Prodaja vsakovrstne ure in popravlja iste po zmernih cenah in z jamstvom.

Liniment Capsici C.
 nadomestek za **Anker-Pain-Expeller**
 Pri nakupovanju tega priznanega najvišjega, boljšajočega mazila, ki se dobi v vsaki lekarni, naj se vedno pazi na znamko „SIDRO“.
 Lekarna **dr. RIJETERJA** v PRAGI.

Angelo Lizza
 slikar, dekorater, slika izveske itd., lakir e
 Trst — ulica Paduina št. 9
 (vogal ulica Chiozza).
 Vsprejema vsakovrstno dekoracijsko, umetniško delo, kakor sobe izveske in lakiranja

SLOVENC!
 Prihajajte kupovati vsakovrstne jestvine v prodajalnico kolonijalnega blaga in jestvin
Francesco Zanier
 ulica Cecilia 14 (ogel ulice Ruggero Mana)
 kjer najdete vedno sveže blago.

Oglase, poslane, osmrtnice, zahvale, male oglase in v obče kakoršno koli vrsto oglasov sprejema „Inseratni oddelek“ v ulici Giorgio Galati št. 18 (Narodni dom) polnadstropje, levo. Urad je odprl od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 8. pop. Po noči se sprejema v „Tiskarni Edinost“.

Milijoni dam in gospodov
 uporabljajo „FEELINA“
 Vprajajo vsakega izraznika, ako ni „FEELINA“ najbolj lepotičje za kožo, lasa in zoba! Nalenečiteji obraz in vsaj roke zadobé takoj mstokratčno malikost in obliko valed uporabe „FEELINA“. „Feelina“ je angleško milo, sestavljeno in 42 najplemenitjih in največjih zelišč

Al jamčimo, da izginejo brez sledu tudi gube obrazu, sojedci, mozolji, rudečica na nosu in p. uporabljajo „Feelina“. „Feelina“ je najbolje sredstvo za čiščenje, gojenje in polepsanje las, zabranjuje izpad las, plešavost in bolezn na glavi. Mi se obvezujemo, da takoj povrnemo denar, ako ni kdo z „Feelina“ popolnoma zadovoljen. Cena po komadu 1 K 3 komadi K 250; 6 kom. K 4 —; 12 kom. K 7 —. Poština za 1 komad 20 st., od 3 kom. naprej 60 stot. povzete 60 stot. — Opošila **LUDVIG POLLAK** (proj. M. Feith) Dunaj VI., Karahilferstr. 45.
 V Trstu je dobiti pri G. M. Andreuzzi, Corso 5; Ettore Zernitz, Via-Stadion št. 2; Giovanni Cillia; Lodovico Nagelschmidt, via S. Sebastiano št. 3.
 Dobiti je tudi v mnogih mirodilnicah, parfumerijah in lekarnah.

V dobroznami prodajalnici jestvin in kolonijal **Petra Poternel**
 v ulici Giulia št. 76
 je vdobiti vsakovrstne jestvine, kakor: kava, riž, testenine (napeljske), sladkor, turčno in belo moko, naravno maslo, sveče milo, jedilno olje prve vrste. — Blago vedno sveže.

VELIKA ZALOGA praznih buteljk
 TRST
 ulica delle Ombrelle št. 5
Guido e Nogo Ceon
 100.000 buteljk od šampanjca
 za refošk

Prodajejo in kupujejo se buteljke vsake vrste za refošk, šampanje, bordeaux, rensko vino, konjak itd. itd. **VELIKA ZALOGA** Buteljk od pol litra, 1 litra in 1 in pol litra. Damjane iz stekla oplesano. Prevzamejo se dopošiljave na deželo. Kupuje se razbito steklo vsake vrste.

Električno vpeljavo izvršuje **Franjo S. Dalsasso** TRST ulica S. Spiridione št. 8.

Naznanilo dobrim materam!
 Za praznik sv. Miklavža ima Prodajalnica drobvarij blaga in igrač ulica Faraceto št. 3
VELIKO IZBERO punč vsake velikosti in kakovosti. — Skatije igrač, meče, puške, bobne, orglice, ter najrazličnejše glasbene igrače, ter druge predmete za pisarno in stole vse po mredno nizkih cenah